

Rekommendation för ett rättvist och jämlikt
Europa: att återuppbygga våra samhällen efter
covid-19

Equinet, det europeiska nätverket för likabehandlingsorgan

framhåller att den folkhälsokris som orsakats av covid-19 och de åtgärder som vidtagits av regeringar för att hantera denna är inte neutrala utan påverkar vissa européer mer än andra, med oproportionerligt negativa följder för vissa grupper som ofta redan befinner sig i en utsatt socioekonomisk ställning och riskerar att bli diskriminerade,

konstaterar att det finns en överhängande risk för en allvarlig ekonomisk nedgång och social kris i Europa under kommande månader och år, och att detta troligtvis kommer att leda till ökad diskriminering och ojämlikhet i avsaknad av kraftfulla likabehandlingsåtgärder och mobilisering av nödvändiga resurser och åtgärder på europeisk, internationell, nationell och lokal nivå,

noterar att de katastrofala följderna av 2008 års ekonomiska kris, såsom kraftigt ökande ojämlikhet, fattigdom, populism, diskriminering och hatpropaganda, visar att vi måste bli bättre på att hantera sådana kriser och att vi måste bygga upp ett rättvist och jämlikt Europa efter denna kris,

välkomnar EU:s åtagande om att säkerställa att jämlikhet görs till en central del av återhämtningen,

betonar att om vi bygger upp samhällen som präglas av jämlikhet och solidaritet kommer detta även att öka våra samhällens förmåga att stå emot framtida kriser,

erinrar om att likabehandling och icke-diskriminering utgör grunden för det globala systemet av mänskliga rättigheter och ingår bland de principer och värderingar som ligger till grund för Europeiska unionen och nationella författningar, samt att denna kris blir ett viktigt test av respekten för dessa värderingar,

understryker att rätten till jämlikhet och frihet från diskriminering är den enda rättighet som fastställs i FN:s samtliga nio grundfördrag om mänskliga rättigheter, och att den även är föremål för bindande lagstiftning och väletablerad rättspraxis inom Europarådet och Europeiska unionen liksom på nationell nivå,

påminner om att likabehandlingsorgan är oberoende statliga institutioner som inrättats runtom i Europa för att främja jämlikhet och bekämpa diskriminering och trakasserier och ofta har i uppdrag att bekämpa hatpropaganda

Equinet utfärdar följande rekommendationer:

Ett svar på krisen som följer principen om likabehandling

1 Likabehandling och icke-diskriminering är gemensamma minimistandarder som måste respekteras under alla omständigheter, även under en kris. Avvikelse från dessa minimistandarder kan bara accepteras om det kan bevisas att det är absolut nödvändigt och proportionerligt och endast kommer att göras under kort tid och begränsad utsträckning samt att det inte kränker några andra grundläggande rättigheter.

2 Alla offentliga institutioner och politiker bör tydligt visa att en kris aldrig får ses som en chans att tumma på rätten till jämlikhet och frihet från diskriminering. Deras ord och handlingar bör

grundas på respekt för jämlikhet och en vilja att skydda alla i samhället, utan undantag. Åtgärderna för att hantera krisen måste sätta skyddet av de mest utsatta grupperna i första rummet och garantera alla lika tillgång till grundläggande offentliga tjänster.

3 Offentliga institutioner och medierna måste undvika all diskriminering och hatpropaganda mot alla grupper under krisen, samt alla handlingar som skulle kunna leda till sådan diskriminering och hatpropaganda. Detta inkluderar att undvika direkt diskriminering genom allmänna, till synes neutrala åtgärder som får oproportionerligt negativa följder för vissa grupper.

Mot ett rättvist och jämlikt Europa efter krisen

4 Europa måste göra mer än att bara försöka återskapa den situation som rådde före krisen. EU och nationella åtgärder bör syfta till att utrota systemiska problem med ojämlikhet och att bygga rättvisa och jämlika samhällen som grundas på solidaritet. Bland annat bör jämlikhet främjas, även inom utbildningsväsendet, som en gemensam värdering och en utmärkande egenskap som ska ligga till grund för svaret på den ekonomiska och sociala krisen och alla ekonomiska och sociala policycykler.

5 Alla planerade åtgärder och strategier för att hantera krisen på EU-nivå och nationell nivå bör bli föremål för en grundlig och heltäckande förhandsbedömning av sina konsekvenser för jämlikheten. Deras inverkan bör också utvärderas i efterhand. Alla EU-investeringar och nationella investeringar bör villkoras med att de ska minska – snarare än vidhålla eller öka – ojämlikheten. Medlemsstaterna bör, samtidigt som de tar hänsyn till bestämmelserna om dataskydd, utöka sin insamling av data om jämlikhet som kan ligga till grund för utvecklingen av mer målinriktade åtgärder för de mest utsatta grupperna. Åtgärdernas ändamålsenlighet bör utvärderas regelbundet.

6 EU och alla länder bör införa och finansiera målinriktade åtgärder, däribland åtgärder för positiv särbehandling, för att förbättra marginaliserade gruppers situation och minska ojämlikheten, i syfte att skapa ett rättvist och jämlikt Europa. Hänsyn bör tas till att vissa grupper upplever diskriminering på flera grunder, och de mest sårbara inom alla marginaliserade grupper måste ägnas särskild uppmärksamhet och särskilda resurser (t.ex. romska kvinnor, muslimska kvinnor och äldre med funktionsnedsättning).

7 Alla länder bör investera i och stärka sin sociala infrastruktur. Detta omfattar att stärka systemet för socialt skydd som ett verktyg för att minska den strukturella ojämlikheten, bygga upp en vårdinfrastruktur som syftar till att erbjuda människor självständigt boende och tillhandahålla ett robust skyddsnetz som skyddar mot alla former av fattigdom och som inte låter någon hamna på efterkälken.

8 EU och alla länder bör stärka sin jämlikhetslagstiftning på ett sätt som bekräftar att jämlikhet är en grundläggande värdering och sträva efter att uppnå fullständig och verklig jämlikhet i praktiken. Detta inbegriper att utöka tillämpningsområdet för lagstiftning om likabehandling, så att den omfattar diskriminering på alla grunder och på alla områden. Behovet av skydd mot diskriminering på grundval av hälsostatus och socioekonomisk utsatthet, och den potential till diskriminering som artificiell intelligens bär på, har framstått i full dager under den kris vi nu går igenom.

9 EU och alla länder bör överväga att utöka användningen av bindande jämlikhetsskyldigheter för arbetsgivare, tjänsteleverantörer, utbildnings- och vårdinstitutioner, sociala tjänster liksom den offentliga sektorn i allmänhet. Dessa bör vara skyldiga att ta vederbörlig hänsyn till och integrera jämlikhet i sitt arbete, med målet att uppnå full jämlikhet i praktiken i all sin verksamhet.

10 EU och alla länder bör säkerställa att jämlikhetslagstiftning verkställs på ett effektivt sätt, inbegripet genom att förbättra tillgången till rättslig prövning för personer som utsatts för diskriminering och genom en utvärdering och eventuell justering av ändamålsenligheten och den avskräckande effekten hos sanktioner mot diskriminering.

11 Alla länder bör stärka sina nationella likabehandlingsorgan och låta dem nå sin fulla potential när det gäller att övervaka och verkställa jämlikhetslagstiftning, verka för ett jämlikt samhälle och jämlik politik, samarbeta med de aktörer som ålagts skyldigheter för att stödja god praxis samt samla in och analysera data och bevis för att kunna tillhandahålla expertis. Likabehandlingsorganen bör för detta ändamål ges ett utökat mandat som omfattar alla diskrimineringsgrunder och alla diskrimineringsområden. Det bör även säkerställas att de förblir oberoende, tillgängliga och välfinansierade. Europeiska kommissionens rekommendation om standarder för likabehandlingsorgan och Ecris allmänna policyrekommendation nr 2 om likabehandlingsorgan för att bekämpa rasism och intolerans på nationell nivå bör ses som minimistandarder och genomföras fullt ut av alla länder.

Equinet är ett europeiskt nätverk för likabehandlingsorgan. Här ingår 49 likabehandlingsorgan från hela Europa, däribland samtliga EU-medlemsstater. De nationella likabehandlingsorganen är offentliga organisationer som hjälper personer som utsatts för diskriminering, övervakar och rapporterar om diskrimineringsfrågor och bidrar till att höja medvetenheten om rättigheter och om det värde som jämlikhet har för våra samhällen. De har en rättslig skyldighet att göra detta med avseende på en av, några av eller alla de diskrimineringsgrunder som omfattas av EU-lagstiftningen – kön, ras och etniskt ursprung, ålder, sexuell läggning, religion eller trosuppfattning samt funktionsnedsättning.

Kontakta oss:

www.equineteurope.org

info@equineteurope.org

facebook.com/equineteurope

[@equineteurope](https://twitter.com/equineteurope)

